

Co je Transatlantická dohoda o obchodu a investicích mezi EU a USA (TTIP)?

V červenci 2013 byla zahájena vyjednávání o budoucí komplexní obchodní dohodě mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými. Na jaké oblasti se dohoda zaměří? Kdy bude smlouva dokončena? Jaké jsou očekávané dopady dohody na ekonomiku EU a jejich členských států?

Transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP) je název pro novou dohodu mezi Spojenými státy americkými a Evropskou unií, která si klade za cíl plně liberalizovat vzájemný obchod a investice. Vyjednávání o dohodě byla zahájena v červenci 2013 a očekává se, že budou úspěšně završena v horizontu dvou let.

Dohoda je postavena na skutečnosti, že **USA a EU jsou těmi největšími světovými obchodníky i investory obecně, sobě navzájem i pro většinu třetích zemí.** Celková obchodní výměna mezi EU a USA dosáhla v roce 2011 hodnoty 702,6 miliard euro. Každý den mezi EU a USA probíhá obchod se zbožím a službami za 2 miliardy euro. Vzájemné přímé investice dosahují výše téměř 3 biliony euro. V současné době EU a USA společně vytváří téměř polovinu světového HDP (celkem 47 % - EU přes 25 %, USA přes 21 %) a skoro třetinu objemu celkového světového obchodu (EU 17 % a USA 13,4 %).

Očekává se, že dohoda o volném obchodu mezi EU a USA by byla **bezprecedentně nejvýznamnější bilaterální obchodní dohodou vůbec**, a to jak ve smyslu objemu mezinárodního obchodu, který by podléhal jejím pravidlům, tak pokud jde o vliv na mezinárodní obchod jako celek.

Kromě podstatných ekonomických aspektů je třeba zdůraznit, že **dohoda má i zásadní zahraničně-politický aspekt.** Ekonomická krize na obou březích Atlantiku zdůraznila důležitost transatlantických ekonomických vazeb, ukázala naši propojenost a relevanci vzájemné relace pro státy EU a USA. I s ohledem na přesun těžiště světového obchodu směrem k Asii a Latinské Americe je nejlepším alternativou zvýšení vlastní efektivity a konkurenceschopnosti právě cestou prohloubení transatlantické vazby. Transatlantická zóna volného obchodu tak může představovat přesun hospodářského těžiště zpět do euroatlantického prostoru.

Společný obchodní blok EU a USA s jednotnými a vzájemně uznávanými standardy bude mít vysoké šance stát se referencí pro globální technologické standardy. Společný regulační rámec založený na sdílených hodnotách napomůže k posílení těchto hodnot a ke zvýšení možnosti sdílené hodnoty jako

je demokracie, svoboda, ale i např. respekt k životnímu prostředí, ochraně zdraví, atd. celosvětově prosazovat.

Podle předpokladů a předběžných analýz by uzavření dohody mohlo do roku 2027 zvýšit HDP Evropské unie o 0,5 % (a o 0,4 % HDP USA). V případě EU to podle propočtů Evropské komise znamená více než 86 miliard euro ročních příjmů navíc. Podle nezávislé dopadové studie zpracované londýnským Centre for Economic Policy Research by zisky plynoucí z dohody mohly dosáhnout v případě EU mezi 68 - 119 miliardami euro ročně, pro USA 50 - 95 miliard euro ročně.

Vývoz EU do USA by podle odhadů Evropské komise i Centre for Economic Policy Research měl díky dohodě vzrůst až o 28 %, což znamená vývoz zboží a služeb zhruba v hodnotě 187 miliard euro. V některých segmentech, perspektivních i z hlediska České republiky, by nárůst mohl být velmi významný, např. export automobilů z EU do USA by mohl vzrůst až o 149 %. Z globálního pohledu by vývoz EU tím vzrostl přibližně o 6 %.

Dopad dohody TTIP na svět

Uzavření dohody by mohlo mít **pozitivní dopad i na celosvětovou ekonomiku**. V důsledku zvýšené poptávky po surovinách a dalších vstupech existují předpoklady, že by došlo ke zvýšení obchodu EU se třetími zeměmi. Jak již bylo uvedeno výše, harmonizace technických norem EU a USA by se mohla stát základem celosvětových standardů, jejichž dodržování by se vyplatilo i třetím státům. Výroba dle jednotných specifikací by celosvětový obchod zjednodušila a v konečném dopadu i zlevnila.

Podle údajů obchodní organizace je průměrná celní sazba USA 3,5 % a EU 5,2 %, přičemž obě strany mají maximální hodnoty cel právě v sektorech nejvyššího ekonomického zájmu druhého partnera. Jakkoli je tarifní zatížení vzájemného obchodu relativně nízké, dopadové studie prokazují, že zejména s ohledem na velikost objemu vzájemného obchodu by plánovaná eliminace cel znamenala významné úspory. Pokud by byla sjednána pouze nejméně ambiciózní verze dohody spočívající jen na odstranění cel, i to by znamenalo podle EK do roku 2027 zvýšení HDP EU zhruba o 0,1 %. Značný význam má podle studií eliminace cel zejména v sektorech jako jsou zpracované zemědělské produkty, textil, oděvy, obuv, výrobky z kůže atd., kde tarifní zatížení stále znamená značnou překážku samo o sobě.

Studie Evropské komise uvádí, že dodatečné (netarifní) náklady při vzájemném obchodu jsou pro obchodníky srovnatelné s uplatňováním celní sazby ve výši 10 % a v některých citlivých sektorech dokonce 20 %. Regulatorní

oblast je oběma dopadovými studiemi identifikována jako ta, kde se nachází největší potenciální benefity z dohody. Studie Centre for Economic Policy Research říká, že až 80 % potenciálních zisků by mělo vzniknout v důsledku snížení nákladů způsobených byrokracií a regulacemi (včetně liberalizace obchodu se službami a přístupu k veřejným zakázkám).

Uzavření komplexní dohody by rovněž mělo pozitivní dopad na situaci v důležité otázce pracovních míst. Analýzy ukazují, že nárůst obchodu by mohl vést k vytvoření dalších cca 1,3 milionu nových pracovních míst v Evropské unii. V rámci EU by z dohody získaly nejvíce státy, které již dnes s USA intenzivně obchodují, především pak Velká Británie. Nadprůměrně by z dohody získaly i státy tzv. jižního křídla EU, které jsou dnes nejvíce postiženy ekonomickou krizí. Pozitivní očekávání od dohody má však i Česká republika.

Důraz na transparentnost vyjednávání

Dohodu TTIP se Spojenými státy vyjednávání jménem EU Evropská komise, která pro negociace dostala mandát od členských států EU. Jak Evropská komise, tak i členské státy si maximálně uvědomují potřebu být při vyjednávání co nejvíce transparentní a sdílet co nejvíce informací s veřejností a občanskou společností. **Z tohoto důvodu bude i v rámci České republiky probíhat informační kampaň**, kdy se každý bude mít šanci o TTIP dozvědět maximum aktuálních informací a i sdělit svůj názor. Pro zájemce z řad podnikatelských a obchodních kruhů je připraven i **interaktivní formulář**

</app/module/cs/form/htmlform/show?form2pageld=2428&ajax=1>

jehož pomocí budou moci kontaktovat Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR jakožto gestora agendy v rámci ČER, se svými prioritami a problémy spojenými s vývozem/dovozem zboží a služeb z/do USA. **Ministerstvo všechny impulzy z řad veřejnosti velmi uvítá a využije je pro další komunikaci s Evropskou komisí**, které podněty z členských států nepomohou ve formulaci evropských priorit a ofenzivních a defenzivních zájmů ve vztahu k USA.

Zdroj: BusinessInfo.cz